

Tetiana Riabovolyk
*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Economics,
Management and Commercial Activity
Central Ukrainian National Technical University*

Рябоволик Т.Ф.
*к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Центральноукраїнського національного технічного університету*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-295-1-102>

THE VALUE OF MANAGERS IN THE COUNTRY'S IT INDUSTRY

ЦІННІСТЬ МЕНЕДЖЕРІВ В ІТ-ІНДУСТРІЇ КРАЇНИ

Агресія росії проти України триває вже майже рік, і масштаби цієї трагедії торкнулись кожного, чи то особисто, чи то бізнесу, і напевно кожної сфери економіки нашої країни. Відмітимо, що однією з провідних галузей української економіки є ІТ-індустрія. Українська ІТ-індустрія доклала чималих зусиль щоб зберегти свою стійкість та вийти на нові рівні в таких не простих військових реаліях. Нині ІТ-сфера є надзвичайно затребуваною, та найбільш прибутковою. Вона показала найбільший експорт ІТ-послуг в Європу, та довгий час демонструвала їх зростання на 25-30%, що в підсумку генерувало більше 4% ВВП України. В цілому національний ІТ-ринок постійно зростає за рахунок формальної освіти та світчингу, цим самим забезпечуючи велику кількість випускників з ІТ-спеціалізацією. Попри війну ІТ-ринок України зростає та нараховує близько 309 тис. ІТ-спеціалістів. Зокрема, ці спеціалісти за 10 місяців 2022 року принесли в економіку України 6 млрд. дол. США експортної виручки, що в порівнянні з 2021 роком демонструє зростання на 10%. Отож, експортна ІТ-індустрія – це відновлення робочих місць, внутрішній попит на товари і послуги, волонтерська допомога армії, лікарням, рятувальникам – всім тим, хто бореться за нашу свободу на передовій.

На національному ринку ІТ-індустрії функціонують різні ІТ-компанії. І якщо ви вважаєте що ІТ-компанія це вже такий вид компанії, то ви глибоко помиляєтесь. Якщо сконцентрувавшись на навчанні будь-якої спеціальності у сфері ІТ, молодий фахівець часто не замислюється над тим, яка різноманітність компаній є на ринку і які нюанси слід знати при виборі місця роботи. Виділяють такі основні типи ІТ компаній (табл. 1). На перший погляд вони є подібними але в підсумку кожна з них є унікальною та відрізняється одна від одної як своєю специфікою та набором спеціалістів, так і тим що продає.

У сфері розробки програмного забезпечення досить складно знайти єдину класифікацію для менеджерських посад. Адже менеджери в своїй основі це управлінці і вони потрібні в усіх сферах, і ІТ-сфера не є винятком. Вони можуть виконувати різні ролі в ІТ-компаніях – від Tech Lead або Project Manager до Delivery Manager чи Engineering Manager – іноді можуть охоплювати однакові обов'язки, а іноді й абсолютно різні. Тобто, це точно необхідна та затребувана спеціальність в ІТ-індустрії. Розглянемо специфіку деяких з них.

Основні типи ІТ компаній

Тип компанії	Характеристика
Product Companies (Продуктові компанії)	Компанії займаються виготовленням продукту. Від розробки до виведення на ринок. Це великі компанії, які мають свої власні продукти різного роду: мобільні та веб-додатки, онлайн сервіси, соціальні мережі, інтернет-магазини, антивіруси та багато іншого. Наприклад, такі гіганти як Google, Microsoft, Apple та ін.
Outsource Companies (Аутсорсингові компанії)	Компанії, які розробляють продукти — додатки та ПЗ на замовлення третіх осіб. Зараз майже будь-яка сфера бізнесу має сайт, мобільний додаток, інтернет-магазин, але при цьому найчастіше власники бізнесів можуть бути не пов'язані з ІТ сферою. Тому для створення, а також техпідтримки будь-яких сервісів наймають аутсорсингові ІТ компанії, які розробляють під ключ.
Outstuff companies (Аутстаф компанії)	Аутстафінгові компанії припускають «оренду» технічних фахівців для роботи на проекті клієнта, але він залишається в штаті своєї ІТ компанії. Тобто якийсь бізнес може не наймати собі в штат ІТ співробітників, якщо вони не будуть потрібні на постійній основі. Найм через аутстафінгову компанію відбувається за контрактом на певний період для допомоги іншій компанії чи бізнесу.
Consulting Companies (Консалтингові компанії)	Консалтингові компанії допомагають ввести у користування вже готові ПЗ, так само забезпечують роботу підприємства або його розвиток за допомогою використання ІТ технологій як з комп'ютерним обладнанням, так і з програмним забезпеченням.
IT departments in non-tech companies (ІТ відділи нетехнічних компаній)	Порівняно новий напрям, який почав поширюватися та популяризуватися у зв'язку з комп'ютеризуванням бізнесу, розвитком цифрових технологій у всіх сферах життя та бізнесу. Можна сказати, що це поєднання принципів продуктової та аутсорсингової компанії: робота начебто і на замовника, але при цьому він один і в одній сфері; Розробка може бути з нуля, але в той же час для роботи співробітників або клієнтів цієї компанії, цього ж бізнесу.

Джерело: побудовано за матеріалами [1]

Зокрема розглянемо специфіку роботи та особливу роль менеджера інженерної команди у продуктивій ІТ-компанії. Мова буде йти про Engineering Manager. Як правило на посаді Engineering-менеджера працює фахівець, який керує всіма інтерфейс-командами в офісі ІТ-компанії. Основна мета Engineering-менеджера полягає в тому, щоб зробити так, аби його команда була успішною та максимально ефективно досягала поставлених цілей. На практиці це охоплює широкий спектр різних завдань, як технічних, так і управлінських: від комунікації цілей компанії та ведення технічного роудмапа до роботи над планом кар'єрного розвитку для кожного фахівця у команді. Першочергове завдання та зона відповідальності Engineering-менеджерів – це люди. Вони працюють із кожним членом команди на особистому рівні. По суті, їхня унікальна позиція дає їм розуміння динаміки команди і того, як вона змінюється із наймом нових людей, зміною структури та рівня навантаження. До основних обов'язків менеджера інженерної команди можна віднести:

1. Активний вплив на продукт (Менеджер має транслювати загальне продуктове бачення та спільні цілі компанії своїй команді).

2. People-менеджмент (Менеджер має допомогти співробітникам знайти варіанти для отримання нових знань, розвитку у межах їхніх ролей, а також розповісти про потенційні можливості всередині компанії).

3. Підтримка здоров'я команди (Менеджеру потрібно розуміти, чи будуть необхідні додаткові ресурси, щоб досягати поставлених цілей у кварталній чи річній перспективі. Турбота про здоров'я команди – це, звісно ж, і про згуртованість, і про підтримку морального духу, і про трансляцію цінностей компанії).

4. Покращення міжкомандної співпраці (Менеджер повинен бути надійним партнером не лише для своєї команди, але й для інших команд та менеджерів. Дуже важливо налагодити процеси для співпраці з іншими колегами, підібрати інструменти та канали, які будуть зручними та ефективними для всіх учасників під час роботи над спільними проектами).

Усі чотири напрямки, описані вище – однаково важливі для ефективної роботи менеджера інженерної команди. І всі вони доповнюють один одного. Балансування цих аспектів – це динамічний і непростий процес. Але він безумовно того вартий, адже результат – це успіх продукту, успіх команди як єдиного цілого та успіх кожного окремого співробітника [2].

Не менш важливим в ІТ-компанії є Project Manager. Розглянемо його специфіку роботи. Як правило Project Manager, це спеціаліст, що займається управлінням проектами. Його головним завданням є побудова ефективного процесу роботи та дбати про те, щоб проєкт був успішним. Зазвичай проєктний менеджер відповідає за «трикутник проєкту» – час виконання, бюджет і скоуп (обсяг роботи). Проте в різних компаніях і в різних проєктах обов'язки Project Manager можуть суттєво відрізнитися.

Проєкти в ІТ-компаніях бувають різними, і тривалість їх виконання теж різна. Іноді клієнт звертається за розробкою фічі, невеликого застосунку або вебсторінки компанії. Такий проєкт може тривати кілька тижнів чи кілька місяців, готовий продукт компанія передає клієнту і далі ним не займається. Є ті, які розробляють кілька років. А бувають практично «нескінченні» проєкти, робота з якими триває багато років: ІТ-продукт увесь час змінюється, вдосконалюється, вимагає нових функцій. Загалом обов'язки проєктного менеджера в аутсорс-компанії і в продуктивній компанії однакові. Project Manager є відповідальною особою перед бізнесом, у нього є команда, з якою він має зробити проєкт вчасно, з певним бюджетом і на вказаний скоуп (тобто не змінюючи якість).

Окрім базових технічних знань, проєктний менеджер має знати теорію управління проєктами та вміти застосовувати її в роботі (як спланувати та виміряти прогрес проєкту, планувати роботу з ризиками, працювати з бюджетом); розуміти життєвий цикл розробки програмного забезпечення та яка методологія найкраще підійде до кожного проєкту (Scrum, Kanban, SAFe та інше); добре володіти англійською мовою (для роботи з іноземними клієнтами і щоб читати профільні статті). І особливо важливі в цій роботі софт скіли: емпатія, комунікабельність, навички самоорганізації, цілеспрямованість, вміння бути стійким до конфліктів і вирішувати їх [3].

Серед різновидів менеджерів ІТ-компаній найбільш цікавим та нестандартним є Content Manager. Якщо ввести ключові слова «контент-менеджер» на умовному Work.ua, в описі вакансій можна знайти будь-що. Якщо у вакансіях розробників вимоги на посаду зазвичай зрозумілі з назви, то у контенті пул обов'язків – світ фантазій та мрій кожного окремого роботодавця. Дослідимо, чим займається контент-менеджер в ІТ-компанії. Зазвичай автори вакансій контент-менеджера бачать по-своєму. Роботодавці прагнуть втиснути в дану посаду контентника максимум обов'язків. Умовно світ контенту можна поділити на дві частини:

- маркетинговий контент- це все що стосується реклами продукту. Контент для соцмереж, SEO-тести, RR тощо. Тобто реклама продукту;
- продуктовий контент – це сам продукт.

Тобто контент потрібен тим, чий продукт є «інформація». Це може бути будь-який софт: сайти, ігри, застосунки для вивчення мов, трекери калорій, апки для медитацій або інтервального голодування – їм усім потрібен контент, щоб залучити якомога більше користувачів. В цілому зону відповідальності контент-менеджера можна поділити на три частини: продуктову, проектну та, власне, контентну.

Продуктова частина контент-менеджера полягає в наданні користувачам найрелевантнішого для них та найвигіднішого для компанії контенту. Тобто потрібно розумітися на базовій цінності продукту, над яким працює контент-менеджер. *Основна мета проектної частини контент-менеджера* полягає у вчасному виконанні етапів контент-проекту в межах бюджету. *Основна мета контентної частини контент-менеджера* – це забезпечення якості контенту згідно зі стандартами компанії та продукту. То ж, щоб якісно робити контент у продукті, потрібно бути трішки проджектом та продактом у своїй зоні відповідальності [4].

Отже, ми точно можемо сказати, що неважливо, над чим працює ІТ-компанія, проте вона точно повинна знати, як саме вона працює. А менеджери ІТ-компанії завжди шукатимуть шляхи оптимізації процесів та підвищення ефективності роботи. Сучасні інструменти для менеджерів в ІТ-компаніях дають можливість зробити це зручно та ефективно: з мінімальним втручанням в особистий простір та з великим набором можливостей для організації процесів.

Література:

1. Види ІТ-компаній та переваги роботи в них. URL: <https://blog.ithillel.ua/articles/types-of-it-companies-and-their-advantages>.
2. Чим займається Engineering Manager в продуктивній ІТ-компанії – кейс Grammarly. URL: <https://ain.ua/ru/2021/01/15/engineering-manager-u-produktivnij-it-kompani>.
3. Кар'єра в ІТ: чим займається Project Manager, плюси та мінуси професії. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/project-manager-pros-and-cons>.
4. Чим займається контент-менеджер в ІТ-компанії? URL: <https://speka.media/cim-zaimajetsya-kontent-menedzer-v-produkti-vmyuzv>.